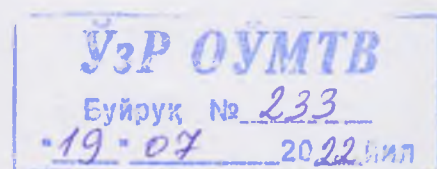

O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi

60810900– Agronomiya (yem-xashak ekinlar)
bakalavriat ta'lim yo'nalishining malaka talablari

Toshkent

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

• Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexno-logiyalar universiteti.

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi huzuridagi Oliy va o'rta maxsus, professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022 yil «7» 07 dagi 3 - sonli yig'ilishida ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2022 yil «19» 07 dagi 233 -sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.

Mazkur malaka talablari "Oliy ta'limning davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy malaka ramkasiga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r	bet
1. 60810900 – <i>Agronomiya (yem-xashak ekinlari)</i> bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi.....	4
1.1. Qo'llanish sohasi	4
1.1.1. 60810900 – <i>Agronomiya (yem-xashak ekinlari)</i> ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanishi	4
1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari.....	4
1.2. 60810900 – <i>Agronomiya (yem-xashak ekinlari)</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi.....	4
1.2.1. 60810900 – <i>Agronomiya (yem-xashak ekinlari)</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari.....	4
1.2.2. 60810900 – <i>Agronomiya (yem-xashak ekinlari)</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining obyektlari.....	5
1.2.3. 60810900 – <i>Agronomiya (yem-xashak ekinlari)</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari.....	5
1.2.4. 60810900– <i>Agronomiya (yem-xashak ekinlari)</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy vazifalari.....	5
2. 60810900– <i>Agronomiya (yem-xashak ekinlari)</i> ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar.....	6
2.1. Umumiy kompetensiyalar.....	6
2.2. Kasbiy kompetensiyalar.....	7
Kelishuv varag'i.....	8

1. 60810900 – Agronomiya (yem-xashak ekinlari) bakalavriat ta'lim yo'nalishining umumiy tavsifi

60810900 – Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi va sirtqi ta'lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta'limda bakalavriat dasturining me'yoriy muddati 4 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi.

1.1.1. 60810900 – Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi Malaka talabining qo'llanilishi

Malaka talabi 60810900–Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

- mazkur ta'lim yo'nalishi bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv-uslubiy boshqarma (bo'limi) boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

- ta'lim yo'nalishining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

- bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestasiya komissiyalari;

- ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

- oliy ta'lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

- oliy ta'lim tizimini akkreditasiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

- kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

- oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shakslar.

1.2. 60810900–Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining tavsifi

1.2.1. 60810900 – Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatining sohalari:

60810900–Agronomiya (yem-xashak ekinlari) – qishloq xo'jaligi sohasidagi yo'nalish bo'lib, u dehqonchilik va chorvachilikka ixtisoslashgan tashkilotlarida mehnat faoliyatini tashkil etish, mehnatni me'yorlash, oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda ozuqabop o'simliklarni o'stirish, ko'paytirish, urug'chilik ishlarini tashkil etish, ozuqa hamda ozuqabop vitaminli qo'shimchalar tayyorlash, ozuqalarni saqlash, chorvachilikka ixtisoslashgan klaster tizimlarida maydon birligidan yuqori va sifatli oziq birlik yetishtirishni ta'minlaydigan yem-xashak almashlab ekish tartib-sxemalarini ishlab chiqish va amalga oshirish, me'yoriy hujjatlarini ishlab chiqish va amaliyotga tadbiiq etish, ozuqa yetishtirishning innovasion texnologiyalar asosida mahsulot ishlab chiqarishni amalga oshirish bilan bog'liq kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

Yo'nalish bo'yicha fan, texnika va texnologiyalarning zamonaviy yutuklari, kadrlar buyurtmachilari talablaridan kelib chiqqan holda bakalavlarning kasbiy faoliyati soxalarida qo'shimcha va o'zgarishlar mumkin.

1.2.2. 60810900 – Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining obyektlari:

- Agronomiya (yem-xashak ekinlari) tizimidagi ishlab chiqarish jarayonlari, Respublika Veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish davlat qo'mitasi, O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, Qishloq va suv xo'jaligi vazirligi, Iqtisodiyot vazirligi, Davlat statistika qo'mitasi, fermerlar uyushmasi va qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi bilan shug'ullanuvchi alohida korxonalar, oziq-ovqat sanoati, "Uzbekistan Agrominitech Expo", 'Food Week Uzbekistan, Genomika va bioinformatika markazi, viloyat qishloq xo'jalik boshqarmalari, shahar va tumanlarning qishloq xo'jalik bo'limlari, Agri Tech Uzbekistan xalqaro ixtisoslashgan koigazmalari, biotexnologiya IN-VITRO laboratoriyalari, biologik faol moddalar ishlab chiqarish davlat va nodavlat veterinariya, chorvachilik tashkilotlari;

- qishloq xo'jaligi, qishloq xo'jalik texnikalari va melioratsiya mashinalari ishlab chiqaruvchilar hamda qishloq xo'jalik mashinasozligi, kimyo sanoati, ayniqsa mineral o'g'itlar ishlab chiqarish o'rmon xo'jaligining dorivor o'simliklar plantasiyalari bo'limlari, chorva nasl uyushmalari, veterinariya biokombinati laboratoriyalari;

- davlat, aksionerlik va xususiy kompaniyalar (firmalar), ishlab chiqarish birlashmalari, iqtisodiyotning turli soha va tarmoqlarida boshqaruv qarorlarini amalga oshirish jarayonlari.

1.2.3. 60810900 –Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlar kasbiy faoliyatlarining turlari:

- tashkiliy-boshqaruv;
- ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish;
- axborot-tahliliy faoliyat;
- ilmiy-tadqiqot faoliyati;
- tadbirkorlik.

1.2.4. 60810900 –Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy vazifalari

60810900– Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, obyektlari va turlariga muvofiq bakalavriyat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

- ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish;
- tashkilot va korxonalar faoliyatini strategik rivojlantirishda zamonaviy bilimlarni qo'llash orqali boshqarish;
- tashkilot, korxonalar va ularning alohida bo'linmalari tashkiliy tuzilmasini optimallashtirish, xodimlarning professional tayyorgarlik darajasini oshirib borishni tashkil qilish va boshqarish, mehnat salohiyatidan samarali foydalanishni rejalashtirish, mehnatni rag'batlantirish tizimini yo'lga qo'yish;
- birlamchi ishlab chiqaruvchi bo'g'in ishini tashkil qilish va uni boshqarish;
- bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishlarning natijalarini baholash;
- kasbga oid muammolar yechimlarini amaliyotga tadbiiq etish, ishlab chiqarish jarayonida sifatni boshqarish.

Ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish faoliyatida:

- korxonalar tashkiliy-boshqaruv faoliyatida qabul qilinadigan qarorlarni ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida ishlab chiqishda hamda qarorlarni muqobil variantini tanlab olishni asoslashda ishtirok etish;

- zamonaviy axborot texnologiyalardan foydalanish, ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqish;
- atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilish;
- ishlab chiqarish jarayonlari va resurslaridan foydalanishni rejalashtirish, favqulodda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni tahlil qilish;
- ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish korxonalariga investisiyalarni jalb qilish mexanizmlarini qo'llash, investitsion loyihalarni ishlab chiqish.

Axborot-tahliliy faoliyatida:

- boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun tashkilotning tashqi va ichki muhiti omillari to'g'risidagi ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va tahlil qilish;
- qaror qabul qilish, faoliyatni rejalashtirish va boshqarish uchun ma'lumot to'plash, tashkilotning ichki axborot tizimini yaratish va uning ishlashini boshqarish;
- tashkilotning ichki hujjat aylanishi tizimini ishlab chiqish va boshqarish, tashkilotlar faoliyatining turli ko'rsatkichlari bo'yicha ma'lumotlar bazasini yuritish;
- loyihalar samaradorligini baholash;
- axborot-tahlil faoliyati natijalari bo'yicha hisobot tayyorlash;
- boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

- ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlarda tarmoqlar va sohalarni zamonaviy boshqarish usullari bo'yicha ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirishga qatnashish;
- xo'jalik yurituvchi subyektlarni zamonaviy boshqarish tizimini ta'minlashga bag'ishlangan mamlakatdagi va xorijiy davlatlardagi fan-texnika yutuqlari, maxsus adabiyotlar va boshqa ilmiy-texnik axborotlarni o'rganish;
- tarmoqlar va sohalarni zamonaviy boshqarish tizimini ta'minlash borasidagi muammoli mavzular bo'yicha axborotlarni yig'ish, qayta ishlash, tahlil qilish va tizimlashtirish ishlarini amalga oshirish;
- internet tarmog'ida eng yangi ilmiy yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;
- bitiruv malakaviy ishlarini tayyorlash, soha adabiyotlaridan foydalanishni amalga oshirishda qatnashish;
- tadqiqot natijalari va tavsiyalarni tadbiq etish.

Tadbirkorlik faoliyatida:

- yangi biznes-loyihalarni shakllantirish va amalga oshirish;
- biznesni tashkil etish, biznes-rejalarni ishlab chiqish va amalga oshirish.

2. 60810900 –Agronomiya (yem-xashak ekinlari) ta'lim yo'nalishi bo'yicha bakalavrlarning kasbiy kompetensiyalariga qo'yiladigan talablar

2.1. Umumiy kompetensiyalar:

- davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;
- xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;
- axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo'llay bilishi, axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;

- yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

- sog'lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to'g'risida tasavvurga ega bo'lish.

2.2. Kasbiy kompetensiyalar:

- me'yoriy-huquqiy hujjatlarni izlash, tahlil qilish va ulardan kasbiy faoliyatida foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lish;

- tashkiliy tuzilmalarni optimallashtirish, kadrlarni boshqarish strategiyasini qo'llash, tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirish ko'nikmalariga ega bo'lish;

- muzokaralar, uchrashuvlar, ishbilarmonlik yozishmalarini olib borish va onlayn aloqalarni amalga oshirishni bilish;

- korporativ axborot tizimlarini, moliyaviy-iqtisodiy tahlil va moliyaviy hisobotni tayyorlashni, ma'lumotlar bazasini yuritishni bilish;

- agronomiya obyektlarida strategik va operasion boshqaruv vazifalarini, ishni tashkil qilish, boshqarishning zamonaviy texnologiyalarini, xodimlar jamoasiga yetakchilik qilishni bilish;

- ozuqabob o'simliklarning sistematikasi, biologiyasi, navlarini, ularni ozuqaviy qimmatini, yaylovlardan oqilona foydalanish ularni yaxshilash usullari hamda yaylovlar metrologiyasining asoslari bo'yicha talabalarda bilim, ko'nikma va malakalar shakllantiriladi hamda olgan bilimlarini amaliyotda qo'llay olish malakasiga ega bo'lish chora-tadbirlari rejasini tuzish va nazorat qilish ko'nikmalariga ega bo'lish;

- oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan agronomiya-sanitariya ekspertizasini amalga oshirish uquviga ega bo'lish;

- ozuqa ekinlarini yetishtirishda yangi resurstejamkor texnologiyalarni qo'llash asosida to'yimli, tannarxi past ozuqa tayyorlash haqida bilim, ko'nikma va malakalar hosil qilish va samarali usullarini qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lish;

- yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning konseptual hamda nazariy modellarini ishlab chiqish va ilmiy-tadqiqot natijalari bo'yicha tavsiyalar va ishlanmalarni amaliyotga tadbiiq etish ko'nikmalariga ega bo'lish.

Tayanch so'zlar:

kasbiy faoliyat turi, kompetensiya, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat obyekti, kasbiy faoliyat sohasi, kasbiy faoliyat turi, kredit, modul, bakalavriyat, o'quv reja, fan dasturi, o'quv jarayoni, malakaviy amaliyoti, bitiruv malakaviy ish, baholash, ichki nazorat, yakuniy davlat nazorati, davlat-jamoatchilik nazorati, tashqi nazorat, moddiy-texnik baza, davlat attestatsiyasi, mustaqil ta'lim, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, ta'lim sifati nazorati, profil, ishlab chiqarish, ilmiy-tadqiqot jarayonlari, qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligi ta'lim sohasi, qishloq xo'jaligi, veterinariya va chorvachilikni rivojlantirish davlat qo'mitasi, qishloq xo'jalik boshqarmalari, qishloq xo'jaligi tuman bo'limlari, chorvachilik klasterlari, ozuqabop o'simliklar yetishtirish klasteri, dorivor o'simliklar plantasiyalari, tabiiy yaylovlar, yem-xashak ekinlari urug'chilik birlashmalari, don va don-dukkakli ekinlar ilmiy tadqiqot institutlari va uning viloyatlardagi filiallari, omixta-yem uyushmalari, fermer, dehqon xo'jaliklari va tomorqa yer egalari Respublika va viloyatlar Kengashlari, urug'chilik inspeksiyalari, elita va reproduksiyali urug'lar.

KELISHUV VARAG'I

ISHLAB CHIQLDI:

**Samarqand davlat veterinariya meditsinasi,
chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti**

Rektor _____ **X.B. Yunusov**

2022 yil « _____ » _____

M.O'

KELISHILDI:

**O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish
tadqiqotlari va ilg'or texnologiyalarni
tadbiq etish markazi**

Direktor _____ **Sh.U. Yakubov**

2022 yil « _____ » _____

M.O'

**O'zbekiston Respublikasi Veterinariya va
chorvachilikni rivojlantirish davlat
qo'mitasi**

Rais _____ **B.T. Norqobilov**

2022 yil « _____ » _____

M.O'

**Toshkent davlat agrar
universiteti**

1-prorektor _____ **S.Y. Islomov**

2022 yil « _____ » _____

M.O'

**O'simlikshunoslik ilmiy-tadqiqot
instituti**

Rektor _____ **S. Aliqulov**

2022 yil « _____ » _____

M.O'

